בת עין — דרוש לפרשת בהר ובחקותי

וספרת לך שבע וגו' והיו לך ימי שבע וגו' אם בחקתי וגו' (כה ח, כו ג). ויש לדקדק, שלכאורה תיבת ימ"י מיותר הוא. גם יש להבין בפסוק (כו מב - מג) וזכרתי את בריתי יעקב וגומר והארץ תעזב וגו', שלכאורה אין לו פירוש, שמשמע שמחמת וזכרתי את בריתי לכן והארץ תעזב וגו'.

ולהבין זה נקדים דהנה כתיב (תהלים קלג ג) כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם, וזה קאי על ירושלים עיר הקודש שנקראת לבנון על שם שמלבין עונותיהם של ישראל (יומא לט:), ונקראת לבא דעלמא (ע' זח"ג רכא:) כמשל האדם שעיקר חיותו תלוי בדם הנפש שבלב ומשם יתחלק החיות לכל האברים, כך ירושלים עיר הקודש הוא לבא דעלמא, ושם הוא עיקר החיות ושפע טוב, שכל החיות הן חיות רוחני הן חיות גשמי הוא בא תחלה לירושלים עיר הקודש לבחינת לב ואח"כ מתחלק בפרט לכל העולם, הן בחינת קדושה הן בחינת גשמיות, וכן בעולמות העליונים וד"ל.

והוא נקרא יובל עלמא דחירות, בחי' י"ו ל"ב, ר"ל בחינת לב ובתוכו י"ו, שמרמז על שני הבחינות הנ"ל, כי יו"ד מורה על בחינת קדושה (זח"ב מב.), וא"ו מורה על המשכת חיים תתאה (כמאמר (ע' ת"ז ת' נ' פו:), יו"ד לגבי ה"א וא"ו לגבי ה"א), וכשיש בבחינת ירושלים ב' המשכות הנ"ל נקרא בחינת יובל ל"ב י"ו.

ובחינה זו ממשיכין בכל יום על ידי שמע ישראל יחודא עילאה וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד יחודא תתאה, שהוא בחינת ירושלים, שהם מ"ט אתוון דיחודא כידוע (ת"ז הקדמה יד.). וזהו וספרת לך, ר"ל שתספור ועל ידי זה והיו לך ימי שבע וגו' תשע וארבעים שנה מרמז למ"ט אתוון דיחודא עילאה ותתאה ר"ל שכל הימים בכל יום ויום צריך האדם להמשיך מ"ט אתוון דיחודא בבחינת ירושלים, ונעשה בחינת יובל ל"ב י"ו, כי זהו עיקר עבודת האדם בכל יום ובכל שעה לבנות בחינת ירושלים כידוע (ע' זח"א קלד., ע' חסל"א מעין ראשון נהר כד, ע' ת"ז ת' ו' כב.:), שתהיה בחינת יובל.

וגם נקראת חקת כמאמר הכתוב (ישעיה מט טז) הן על כפים חקותיך וגו' דקאי על ירושלים, ופירש הכתוב הן על כפים, ר"ל כפים הם יד ימין ויד שמאל בחי' חסד וגבורה (ת"ז הקדמה יז., זח"ג קמב.), בחי' אברהם ויצחק (זח"ג לא.), היינו אהבה ויראה (ת"ז ת' י' כה:), שעל ידם נחקקה ונבראת ירושלים, ואז נקראת חקת ר"ת של "חקל "תפוחין "קדישין שהוא בחינת ירושלים כידוע (זח"א קמב: ע' פרדס שכ"ג ערך שדה).

וזהו פירוש הכתוב וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם וגו' והארץ תעזב מהם וגו', ר"ל על ידי שאזכור ברית אברהם ויצחק בחי' חסד וגבורה, עי"ז והארץ תעזב מלשון ישועה, כמו עזוב תעזוב (שמות כג ה), היינו על ידי חסד וגבורה נעשה הישועה לבחינת

ירושלים בחינת ארץ שהיתה שממה בתחלה, וזהו ותרץ את שבתותיה וגו', ועל ידי בחי' חסד וגבורה תהיה עזובה ישועה.

וזה אם בחקתי תלכו, ר"ל שתמיד תלכו באותה בחינה לעשות בחינת חקת עם י"ו, שתהיה בתוכה בחינת י"ו ונעשה בחקותי (ואף על פי שבתורה נכתבה בחקתי בלא וא"ו, מכל מקום החולם מורה על אות וא"ו כידוע (ת"ז ת' ע' קכו: ע' פרדס שכ"ח פ"ב)). גם מרמז על ידי מה תעשה זאת, ע"ז אמר על ידי בחינת תלכו, גימטריא אברהם יצחק כנ"ל.

ואז ממילא ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם ונתתי גשמיכם בעתם וגו', ופירש רש"י בלילי רביעית ובלילי שבתות וכו'. פירוש, גשם מרמז לבחינת אור שעל ידי הספירה הנ"ל, כמאמר הכתוב (ויקרא כה ח) שבע שנים שבע פעמים, פירוש שבע פעמים שבע פעמים שבע, על דרך הכתוב (ישעיה ל כו) והיה האור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים, ואיתא בתרגום יונתן (שם) שבעתים פירוש ז' פעמים, ז' פעמים ז', מספר תלת מאה וארבעין ותלת, עולה גימטריא גש"ם, וזהו בחינת ואור החמה וגו' כאור שבעת הימים, שמרמז על בחינת אור הנ"ל שבא על ידי יחודא דמ"ט אתוון כנ"ל, ויהיה אור חדש על ציון תאיר (ברכת יוצר אור), פירוש שימשך אור חדש מבחי' חסד וגבורה כנ"ל, ויהיה בחינת י"ו בבחינת ל"ב, בבחינת ירושלים כנ"ל, (היינו שיהיה בבחינת ירושלים בחינת י"ו בחינת המשכה רוחניות מלמעלה על ידי יו"ד, והמשכה גשמיות למטה על ידי וא"ו).

וזהו בלילי רביעית ובלילי שבתות, כידוע שה"א אחרונה שבשם מרמז על ירושלים (זח"ג כט.), נקראת לפעמים רביעית (זח"ג רמו.), כי הוא אות רביעית שבשם העצם ב"ה, ונקראת לילי שבתות על שם שהוא בחינת שבת נייחא דעלמא (ע' זח"ג קח.).

ואז כשיתמלא בחינת ירושלים עם בחינת י"ו, אזי ורדפתם את אויבכם ונפלו לפניכם לחרב וגו', כי ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו (משלי טז ז), כי על ידי מעשה האדם הטובים נתהפך מאויב ונלקח ממנו אות וא"ו שמורה על המשכת החיים לאויב, ונעשה מן אויב אי"ב גימטריא י"ג גימטריא אהבה, וגם שיהיה בידך הוא"ו לבחינת חרב (ע' ת"ז ת' כא סא:) להרוג בשונאים של ישראל, שנזכה לזה אמן כן יהי רצון.